

1913 **KÖZLEMÉNYEK** 1913

KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.
XXXXXXXXXXXXXXXX IX. ÉVFOLYAM. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

241—18.
SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ:

NOV.
15.

Dr. ERŐS SÁNDOR UDVARI ÉPÍTŐMESTER, IPARTEST. ALELNÖK

Telefonszámaink :

Telefonunk József 12—39,
a budapesti építőmesterek szövetségeé József 11—90,
a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségeé József 1—66,
a Magyar Építőmesterek Egyesületeé 75—12,
az Anyagtermelő Szövetkezeté 179—29 és 119—04,
a Munkaközvetítőé József 12—57.

Előljárási ülés. Az előljárási ülés *Klenovits* Antal elnöklése mellett ülést tartott f. hó 11-kén. Elnök előterjesztést tett *Jakabffy* Ferenc, az ipartestület elhalt elnöke részére az építőiparosok által emelendő síremlék iránt. Előadta, hogy *Koch* Károly építőmester indítványt tett, hogy néhai *Jakabffy* Ferenc volt ipartestületi elnök hervadhatatlan érdemeinek megörökítésére az ipartestület indítson mozgalmat, hogy az építő iparosok *Jakabffy* Ferencnek síremlékét állítsanak fel, a maga részéről erre a célra 500 korona adományt küldött be. A család megkérdezte, a tervet nem ellenzi, sőt maga is részt kíván venni az emlékmű felállításában. Ennélfogva felkérte elnök az építőiparosok szervezeteit, nevezetesen: az Építőiparosok országos szövetségét, a Budapesti Építőmesterek stb. szövetségét, a Magyar Építőmesterek Egyesületét és a Magyar Építőmesterek Anyagtermelő Szövetkezetét, hogy a mozgalomhoz csatlakozzanak és 3—3 tagot a gyűjtő bizottságba küldjenek. Ennek a felhívásnak eddig a budapesti építőmesterek szövetsége felelt meg: *Koch* Károly alelnököt, *Pásztor* Béla pénztárost és *Ziegler* Géza ellenőrt küldvén ki. Kéri tehát az előljárási ülést, hogy a maga kebeléből küldjön ki szintén néhány tagot. Az előljárási ülés fogadta az indítványt, a gyűjtést elhatározta és a gyűjtő bizottságba *Klenovits* Antal elnököt, dr. *Erős* Sándor és *Gerenday* Béla alelnököket, *Wellisch* Arnold ács mestert, *Sorg* Antal pénztárost és *Gunszt* József főjegyzőt küldte ki.

Jakabffy Ferenc megboldogult elnökünknek, Gárdos Aladár szobrászművész által készített plakettje az ipartestületben kapható. Ára 5 kor. A jövedelem az ipartestület segítőalapja javára fordítatik.

Elnök bejelentette, hogy a munkavezetők képesítését vizsgáló bizottság elhatározta, mikép ezentul csakis vizsgálat alapján fogja a munkavezetőknek a képesítő bizonylatokat kiadni. Az előljárást ezt a határozatot helyeslőleg tudomásul vette és utasította a bizottságot, hogy a vizsgálatok tananyagát minden egyes szakra nézve állapítsa meg.

Tudomásul vette az előljárást, hogy a munkavezetők VIII. tanfolyama f. hó 10-én 27 hallgatóval megnyílt.

Dr. Erős Sándor alelnök tett ezután jelentést egy tendenciózus támadásról, melyet egy „Agyagipari és Építési Lapok“ című szaklap az ipartestület ellen és dr. Erős Sándor ellen intézett annak az indítványnak kapcsán, melyet dr. Erős Sándor a főváros tanácsánál a budapesti téglagyártmányok megvizsgálása és szilárdságuk fokozása iránt tett. Felolvasta a támadó cikket és dr. Erős Sándornak a laphoz helyreigazítás végett intézett válaszát.

Az előljárást köszönettel fogadta dr. Erős Sándor válaszát és elhatározta, hogy megvárja, vajjon a támadó lap azt közzéteszi-e? Amennyiben nem tenné, úgy azt a szaklapoknak fogjuk közzététel végett megküldeni. Minthogy pedig az előljárást azt tapasztalta, hogy a szóban levő szaklap Czakó Adolf műegyetemi tanárnak IX. Évkönyvünkben közzétett értekezését „a téglafalazatok szilárdságáról“ egész terjedelmében közölte, anélkül hogy erre ipartestületünk-től engedélyt kért és kapott volna és ezzel a szerzői jog ellen vétett, az előljárást megbizta dr. Kálmán László ügyészt, hogy ezen vétség miatt az Agyagipari és Építési Lapok kiadótulajdonosa ellen a bírói eljárást indítsa meg, egyben kártérítést is követeljen.

Dr. Erős Sándor alelnöknek ezen ügyből folyólag a támadó lap szerkesztőségéhez intézett válaszát a következőben közöljük:

„Az Agyagipari és Építési Lapok“ tekintetes szerkesztőségének. Budapest. Az Agyagipari és Építési Lapok 1913. november 5-ik száma „Rossz-e a pesti téglá?“, valamint a „Téglafalazatok szilárdsága“ című cikkel kapcsolatos nyilatkozatokban személyemmel oly irányban foglalkozik, melyet sem objektívnek, sem igazságosnak nem tartok és ezért engedje meg a tek. szerkesztőség, hogy ezen támadásokra röviden feleljek és tisztelettel kérem, hogy soraimnak b. lapjuk legközelebbi számában helyt adni kegyeskedjenek.

Midőn a Budapesti Építőmesterek stb. ipartestületének IX. Évkönyve megjelent és én abban lapozgatva Czakó Adolf műegye-

temi tanár úr „Téglafalazatok szilárdsága“ című felette érdekes vizsgálatait elolvastam, beigazolvva láttam azt a gyakorlatban már régen tapasztalt szomorú tényt, hogy a budapesti téglák, egyes kivételektől eltekintve, általában igen silány minőségűek és ekkor érlelődött meg bennem azon elhatározás, hogy a tek. székesfővárosi tanács figyelmét eme most már kétségtelenül beigazolt tényre felhívom.

Én tehát megírtam ismert beadványomat *és anélkül, hogy ez ügyben bárkivel is érintkeztem volna*, tehát minden befolyástól mentem, beadványomat elküldtem. Nem igaz tehát az, ami a „Rossz-e a pesti téglá?“ című cikk első bekezdésében foglaltatik, hogy a budapesti téglagyárak itt egy akcióval állanak szemben, mely akció a Budapesti Építőmesterek stb. Ipartestületéből indul ki, melynek látható feje csekélységem és eszköze Czakó Adolf műegyet. tanár. Csakis teljes informátlanság vagy rosszakarat keverhette össze ezen három különböző tényezőt. Ugyanis az említett ipartestület annál távolabb áll az egész „akciótól“, mivel Czakó tanár urat nem is bizta meg a téglák szilárdságának megvizsgálásával, hanem a „portlandcementtel kevert fehérmészhabarcs és románcement-habarcs kísérleti összehasonlítással“, amint ezen tény a hivatkozott Évkönyv előszavában olvasható.

Czakó Adolf tanár úr ugysis mint tudós, ugysis mint ember sokkal felettebb áll, semhogy rászorulna arra, hogy az ő védelmére még egy szót is vesztegessek. De ki kell jelentenem, hogy ha valaki azt merné állítani, miszerint a nevezett tanár úr ide adta volna magát „eszközüil“ egy akciónak, melynek célja: „a budapesti, egynek kivételével, téglagyárakra rábizonyítani, hogy olyan téglákat gyártanak és szállítanak, amelyeknek nyomási szilárdsága jóval alatta van az építési szabályzatban előírt szilárdságnak“, ilyen egyént ki kell közöszíteni a tisztességes emberek társaságából és megvetéssel sújtani.

Még felelnem kell a hivatkozott cikk 5-ik bekezdésében foglalt direkte engem apostrofáló kérdésre, mely így hangzik:

És nem különös összetalálkozása a véletlennek, hogy a vizsgálat során csak az Ujlaki téglagyár téglája taláztatott megfelelőnek és hogy a téglagyárellenes akció élén éppen dr. Eröss Sándor udvari építőmester áll, aki egyben felügyelőbizottsági tagja az Ujlaki téglá- és mészégető r.-t.-nak? Vajjon akkor is ott állana-e az akció élén, ha az Ujlaki téglája is alatta volna a fővárosi

építésszabályzatban meghatározott 150 kg/cm^2 nyomási szilárdságnak? Alig hisszük.

Hát az csakugyan lehet különös összetalálkozása a véletlennek, hogy a vizsgálat során csak az Ujlaki téglagyár téglája találatott megfelelőnek, de én nekem ahhoz a véletlenhez semmi néven nevezendő közöm nincs és azt már nyugodt lélekkel állítom, hogy ha az Ujlaki téglá is alatta állt volna a 150 kg/cm^2 nyomási szilárdságnak, dacára felügyelő bizottsági voltomnak, akkor is — nem állanék az „akció” élén — de ugyanezen beadványt adtam volna be a tek. tanácsnak. Erre becsületszavamat adom. A cikkírónak meg kell bocsátanom, ha azt mondja: „alig hisszük”; mert nem ismer engem. De én azt mondom: kérdezze meg ujlaki Müller József urat, az Ujlaki vezérigazgatóját, aki engem 30 éve ismer, az majd megmondja vajjon feszélyezett-e volna engem egy általam helyesnek és igaznak vélt ügy pertraktálásában felügyelő bizottsági voltom?

A fentiek után, midőn tisztáztam azon körülményt, hogy én senkivel sem közölve, senkit meg nem kérdezve, teljesen saját iniciatívámból megírtam beadványomat, tehát újból leszégezve, hogy itt egy „tervszerű akcióról” szó sem lehet, ki kell még jelenítenem, hogy cikkemben sem egyes személyek, sem egyes gyártelepek ellen nem agitáltam, hanem mindig és mindenben Czákó úr vizsgálataira hivatkozva és az ő eredményeit szószerint leadva, teljes objektivitással ráterelni kívántam a tek. Tanács figyelmét azon következményekre, melyeket a nevezett tanár úr levont.

És ezen szomorú eredményeket nem lehet legyengíteni, vagy pláne semmivé redukálni a téglagyári igazgató urak nagyképüsködő nyilatkozataikkal, melyek főleg abban konkludálnak, hogy a nagyobb kihasználásra igénybe vett téglapillérek eddig is különleges steró-stb. pillértéglából készültek. Hát ezt mi is tudjuk. Vagy talán azért gyártják a közönséges fali téglát oly silányan, hogy különleges tégláikat mentül jobb árban eladhassák?

Engedje meg a tek. Szerkesztőség, hogy ezen különböző nyilatkozatokban foglalt, de felette gyenge lábakon álló egyéb érvelések cáfolásától eltekintsek. Ez nem is képezhetne jelen soraim tárgyát és midőn szives előzékenységükért hálás köszönetemet kifejezem, maradtam, Budapest, 1913. november 8 teljes tisztelettel *dr. Erős Sándor*.